

Stockholm den 18 januari 2016

Länsstyrelsen Dalarna
791 84 Falun

Ansökan om upphävande av strandskydd

Sökande: Patrik Ardefelt

[REDACTED]

Ombud: Jur.kand. Viktoria Hybbinette
Jur.kand. Alexandra Gillström

E-post: Viktoria.Hybbinette@centrumforrattvisa.se

E-post: Alexandra.Gillstrom@centrumforrattvisa.se

Centrum för rättvisa, Box 2215, 103 15 Stockholm

Saken: Upphävande av strandskydd enligt 7 kap. 18 § p. 2
miljöbalken (1998:808) (MB) på fastigheten
Öjvasseln 19:6 i Älvdalens kommun

Med stöd av bifogad fullmakt ([bilaga 1](#)) får vi härmed ansöka om upphävande av strandskydd för del av fastigheten Öjvasseln 19:6 i Älvdalens kommun och anföra följande.

Begäran

1. Patrik Ardefelt begär att strandskyddet för den av honom ägda fastigheten Öjvasseln 19:6 upphävs i den omfattning som krävs för att han ska kunna uppföra ett timmerhus utan el och vatten på fastigheten. Det ungefärliga läget för det vattendrag som ansökan avser och det ungefärliga läget för den planerade byggnaden framgår av bilaga 2.

Bakgrund

2. Patrik Ardefelt äger fastigheten Öjvasseln 19:6 (Fastigheten). Fastigheten består idag av en obebyggd tomt om ca 1 400 kvm. Fastigheten är belägen i Nysätervallen, som är en fäbodvall i nordöstra delen av Älvdalens kommun (Kommunen). Nysätervallen omfattar ca 20 bostadshus och en majoritet av dessa används för fritidsboende. Även Fastigheten är avstyckad för fritidsändamål. Fäbodvallen består i övrigt av nedlagd betesmark.
3. På vardera sidan om Fastigheten ligger en bäck, dvs. totalt två (se bilaga 2).
4. På Fastighetens södra del finns därutöver ett ytterligare, mindre vattendrag (Rännilen). Rännilens ungefärliga läge framgår av den handgjorda markeringen på kartan i bilaga 2.
5. Rännilen är ca 400 meter lång. Rännilens bredd varierar beroende på terräng och vattenflöde. Rännilen är framförallt vattenförande vid snösmältningen och vid kraftigt regn. Under en period på sommaren är Rännilen helt torr. Rännilens vattenyta är i genomsnitt ca 20 cm bred (se bilaga 3-5). Bilderna i bilaga 3-5 är tagna vid en tid då det varit mycket kraftig nederbörd.
6. Rännilen är inte utmärkt på Lantmäteriets terrängkarta över området (jfr bilaga 2) och syns inte när det ligger snö (se bilaga 6). Rännilen är, enligt uppgift från personer som bott och vistats i Nysätervallen sedan länge, grävd för att leda vatten till betesdjur som tidigare fanns på Fastigheten.

7. På Fastigheten passerar Rännilen gammal betesmark. Rännilen går uppströms genom skog, och startar i en sankmark där en av de två större bäckar som är utmärkta på kartan går (bilaga 2). Det lever ingen fisk i Rännilen.
8. Innan Patrik Ardefelt köpte Fastigheten i december 2011 kontaktade han Kommunen för att efterhöra möjligheterna att uppföra ett timmerhus utan el och vatten på Fastigheten. Han fick då förhandsbesked om att det skulle vara möjligt om huset uppfördes ungefär mitt på tomten. Detta eftersom huset då skulle hamna utanför det strandskyddade område som de två större bäckar som är med på Lantmäteriets karta genererar (se bilaga 2).
9. Efter att Patrik Ardefelt köpt Fastigheten ansökte han om bygglov i slutet av februari 2012. I april 2012 beviljade Kommunen bygglov. Kommunen noterade dock Rännilen vid besök på Fastigheten i juni 2012 och gjorde bedömningen att Rännilen genererade strandskydd. Kommunen informerade därför Patrik Ardefelt om att han var tvungen att ansöka om strandskyddsdispens avseende Rännilen för att få uppföra timmerhuset på Fastigheten som tänkt.
10. Patrik Ardefelt ansökte därefter om strandskyddsdispens avseende Rännilen. Kommunen beviljade dispens i oktober 2012. Dispensen upphävdes dock av Länsstyrelsen i Dalarna (Länsstyrelsen) i april 2013. Patrik Ardefelt överklagade Länsstyrelsens beslut till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, som i slutet av november 2014 avslög hans överklagande. I januari 2015 beslutade Mark- och miljööverdomstolen att inte meddela prövningstillstånd.
11. Kommunen, Länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt har alltså funnit att den ca 20 cm breda Rännilen omfattas av strandskydd.
12. Det kan i sammanhanget noteras att det runt om i landet endast sker mycket sporadiskt att strandskyddsbestämmelserna tillämpas för små vattendrag (prop. 2013/14: 214 s. 18). Ett exempel på detta är Norrbottens län som sedan 1990 undantar små vattendrag från det generella strandskyddet.

Även på Gotland är små vattendrag i stor utsträckning undantagna från det generella strandskyddet.

13. Sedan den 1 september 2014 är det enligt 7 kap. 18 § p. 2 MB möjligt för länsstyrelserna att, på eget initiativ eller efter extern ansökan, upphäva strandskyddet i ett område om strandskyddet t.ex. gäller för ett vattendrag som är omkring två meter brett eller smalare.
14. Bestämmelsen i 7 kap. 18 § p. 2 MB hade inte trätt i kraft när Länsstyrelsen i april 2013 prövade frågan om strandskyddsdispens avseende Rännilen. Bestämmelsen hade däremot trätt i kraft när mark- och miljödomstolen avslog Patrik Ardefelts överklagande i november 2014. För övrigt framgår av akten hos mark- och miljödomstolen att domstolen kontaktade Länsstyrelsen innan dom meddelades för att efterhöra om strandskyddet för Rännilen upphävts.

Grunderna för begäran om upphävande

15. Strandskyddet syftar till att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för växt- och djurlivet (prop. 2008/09:119 s. 36). Bestämmelsen i 7 kap. 18 § p. 2 MB infördes mot bakgrund av att det kan anses orimligt att små vattendrag, som kanske inte ens är vattenförande under delar av året, ska ha samma skydd som stora sjöar eller kuststränderna (prop. 2013/14:214 s. 17 f).
16. Bedömningen av vad som utgör ett sådant max ca två meter brett vattendrag som omfattas av 7 kap. 18 § p. 2 MB ska baseras på omständigheterna i varje enskilt fall. Fastställandet av om ett vattendrag omfattas av bestämmelsen ska enligt lagstiftaren "ske utifrån det som vid en förnuftigt avvägd bedömning får anses vara normala förhållanden" (prop. 2013/14:214 s. 18).
17. Som framgått ovan (se p. 5) är Rännilen mycket smal med en vattenyta som i genomsnitt är ca 20 cm bred. Rännilen är under en period på sommaren helt torr. Rännilen är alltså inte vid någon tidpunkt på året i närheten av att vara ens en meter bred, och överhuvudtaget aldrig i närheten av att vara två meter bred. Bestämmelsen i 7 kap. 18 § p. 2 MB är därmed tillämplig.

18. Att 7 kap. 18 § p. 2 MB är tillämplig på Rännilen framgår också av mark- och miljödomstolens dom avseende strandskyddsdispensen. Detta framgår av såväl domen som den skiljaktiga meningen (se Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts dom av den 28 november 2014, mål nr 428-14). Precis som det tekniska rådet som var skiljaktig i målet hos mark- och miljödomstolen, menar Patrik Ardefelt att det i utredningen inte finns någonting som tyder på att området kring Rännilen är av stor betydelse för det allmänna friluftslivet. Det har inte heller framkommit att Rännilen eller dess kringliggande område hyser några beaktansvärda naturvärden. Av den utredning som finns framgår istället att Rännilen går genom ett område som utgörs av gammal betesmark, att det redan finns bebyggelse i området och att det uppenbarligen inte går att bada eller fiska i den 20 cm breda Rännilen. Rännilen är dessutom troligtvis ett grävt dike. Områdets betydelse för att tillgodose strandskyddets syften är därmed liten.

19. Mot bakgrund av ovanstående utgör Patrik Ardefelts fall ett typexempel på när strandskydd ska upphävas i det enskilda fallet med stöd av 7 kap. 18 § p. 2 MB. En annan utgång skulle utgöra en sådan oproportionerlig tillämpning av strandskyddsbestämmelserna som lagstiftaren menar måste undvikas (jfr p. 15 ovan).

Övrigt

20. Angående ärendets handläggning hos Länsstyrelsen önskar Patrik Ardefelt att denna sker skyndsamt. Det har nu gått flera år sedan processen att få bygga på Fastigheten inleddes. Länsstyrelsen har också haft möjlighet att ta upp frågan om strandskyddets upphävande på eget initiativ efter den 1 september 2014 när bestämmelsen i 7 kap. 18 § p. 2 MB trädde i kraft. Ett sådant initiativ hade exempelvis kunnat tas efter att mark- och miljödomstolen meddelade sin dom angående dispensfrågan, vilket domen också innehåller tydliga signaler om (se s. 7 i domen och s. 2 i den skiljaktiga meningen).

21. Fullmakten i original önskas åter till ombuden efter Länsstyrelsens påseende.

22. Ombuden önskar att all kommunikation från Länsstyrelsen per e-post sker till dem båda.

Som ovan,

Viktoria Hybbinette

Alexandra Gillström

Förteckning över bilagor:

1. Fullmakt
2. Lantmäteriets karta över Fastigheten. Kartan ingår i det tidigare ärendet hos Älvdalens kommuns avseende strandskyddsdispens och de markeringar som har gjorts för hand på kartan är gjorda då
- 3-5. Patrik Ardefelts bilder över Rännilen
6. Bild på Rännilen täckt av snö